

Název:

Zapomínání tradičního zemědělského vědění v modernizaci. Interdisciplinární historická rekonstrukce českého lesozemědělství

Abstrakt:

V rámci tradice současné historické a ekologické antropologie se práce věnovala rekonstrukci procesu proměny jednoho z klíčových komplexních lidských ekologických vztahů - zemědělství, v modernizaci. První známky proměn se kladou do Anglie 16. století, avšak postupně se rozšířily po celém světě a do určité míry stále probíhají. Práce se proces modernizace zemědělství pokusila zachytit ve světle jeho lokálního průběhu v České republice a v souvislosti s procesy probíhajícími v rámci tzv. kulturní paměti.

Ustavování moderního průmyslového zemědělství bylo popsáno jako zapomínání dosud užívaného zemědělského vědění v průběhu aplikace nové ideové formy zemědělství na současný zemědělský ekosystém. Nová forma vycházela z principů moderní ekonomie a přírodních věd a nabídky nových technologií a snaha o její prosazení vychází od odborných a ekonomických elit a státu. Byla nasouvána na biokulturní systém- krajinu obhospodařovanou ve většině případů již tisíce let přítomným místním obyvatelstvem. Dialektický vztah mezi touto novou formou, její aplikací a „materiálem“- někdejší zemědělským ekosystémem včetně jeho obyvatel, se, jak je ukázáno byl asymetrický a vedl k zapomenutí či přepisu některých forem zemědělského vědění.

Výše popsané principy byly ukázány na konkrétním osudu jednoho z typů předmoderních zemědělských ekosystémů – prastarém a různorodém lesozemědělství, které bylo jako způsob hospodaření, krajinný typ i ekologický vztah v posledních 150 letech víceméně zapomenuto. Práce využívala prameny různé povahy a s tím i interdisciplinárního metodického rámce. Zkoumala, jak vybraná paměťová média- odborná zemědělská literatura 19. století, daňové záznamy, tj. stabilní katastr z poloviny 19. století a současná krajina lesozemědělství zachycují.

Ukázala, jaké informace různá paměťová média o předmoderním i novém zemědělství nesou, jak jsme dnes schopni v těchto médiích číst a osvětlila také, jak zapomínání odnepaměti používaného vědění mohlo v modernizaci probíhat. Nakonec představila nový koncept ekologické paměti.

Klíčová slova:

Modernizace zemědělství, ekologické vědění, kulturní paměť, ekologická paměť, taskscape, lesozemědělství, 19. století